

INVENTARISATIE EN ONDERZOEKEN VAN BRAAM HOUCKGEESTKAZERNE

GEBIEDSANALYSE - READER

VERSIE - 24 JANUARI 2017

**MARINIERS
KAZERNE
DOORN**

MKDOORN.NL

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 3

INVENTARISATIE EN ONDERZOEKEN 5

1. HISTORISCHE ONTWIKKELING	6
2. BODEM	7
3. RELIËF	8
4. GRONDGEBRUIK	9
5. GEBRUIKERS IN DE OMGEVING	10
6. ARCHEOLOGIE	12
7. CULTUURHISTORIE	13
Landgoed Beukenrode	
Kazerneterrein	
8. BELEIDSKADERS	16
Regionaal beleid	
Gemeentelijk beleid	
9. BESTEMMINGSPLAN	18
10. HOOFDWEGEN EN OPENBAAR VERVOER	19
11. FIETS- EN WANDELROUTES	20
12. GELUIDSCONTUREN	21
13. ECOLOGIE	22
14. GEBOUWEN OP HET KAZERNETERREIN	23
15. VERHARDING EN GROEN	26
16. DUURZAAMHEID & WATER	27
17. OVERIGE ONDERZOEKEN	28

GEBIEDSANALYSE STEDENBOUW EN LANDSCHAP 29

18. STEDENBOUWKUNDIGE VERKAVELINGSSTRUCTUUR EN ENSEMBLES	30
19. STEDENBOUWKUNDIGE EN LANDSCHAPPELIJKE STRUCTUUR	31
20. KORRELGROOTTE VAN DE GEBOUWEN	32
21. ORIËNTATIE VAN DE GEBOUWEN	33
22. WEGEN EN OPENBARE RUIMTE	34
23. SAMENVATTING	35

BRONNEN 36

COLOFON 37

INLEIDING

De Mariniers in Doorn verhuizen naar een nieuwe kazerne in Vlissingen en het terrein komt naar verwachting in 2022 vrij. Daarmee gaat ook de Van Braam Houckgeestkazerne en het omliggende gebied een nieuwe toekomst tegemoet. Het totale terrein is 48 hectare groot en omvat zowel 23 hectare bebouwd gebied als 25 hectare bos. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de provincie Utrecht gaan samen met alle betrokkenen op zoek naar nieuwe bestemmingen voor het terrein. De komende maanden wordt verkend welke ontwikkelingsrichting wenselijk en realistisch is.

In de inventarisatiefase worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Deze dienen als basis voor het integraal ontwikkelingskader voor de herbestemming van de Van Braam Houckgeestkazerne. Om een goed beeld te krijgen van de inmiddels uitgevoerde onderzoeken en gebiedsanalyses voor het terrein (die in deze fase van het planproces ruimtelijk relevant worden geacht) worden in deze reader de belangrijkste conclusies daarvan samengevat. Deze onderzoeksrapporten zijn te raadplegen via de website www.mkdoorn.nl.

LEESWIJZER

Deze reader is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel bevat een beknopte samenvatting van de reeds uitgevoerde gebiedsinventarisaties en -analyses. In het tweede deel wordt ingegaan op de bestaande stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteiten en structuren op het kazerneterrein.

Het exercitieterrein rond 1950.

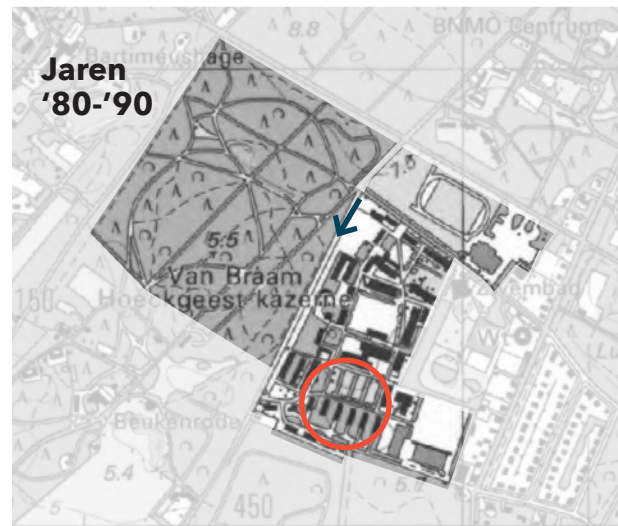
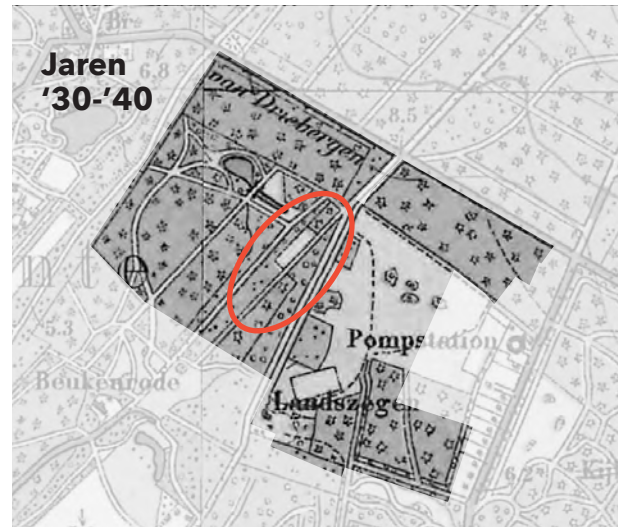
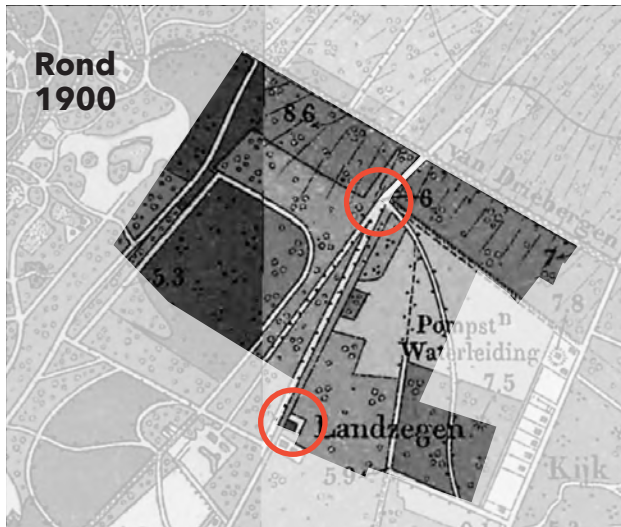

INVENTARISATIE EN ONDERZOEKEN

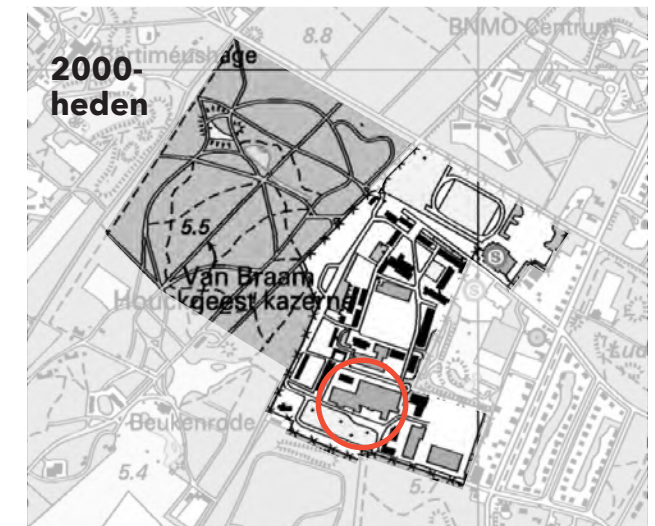
1

HISTORISCHE ONTWIKKELING

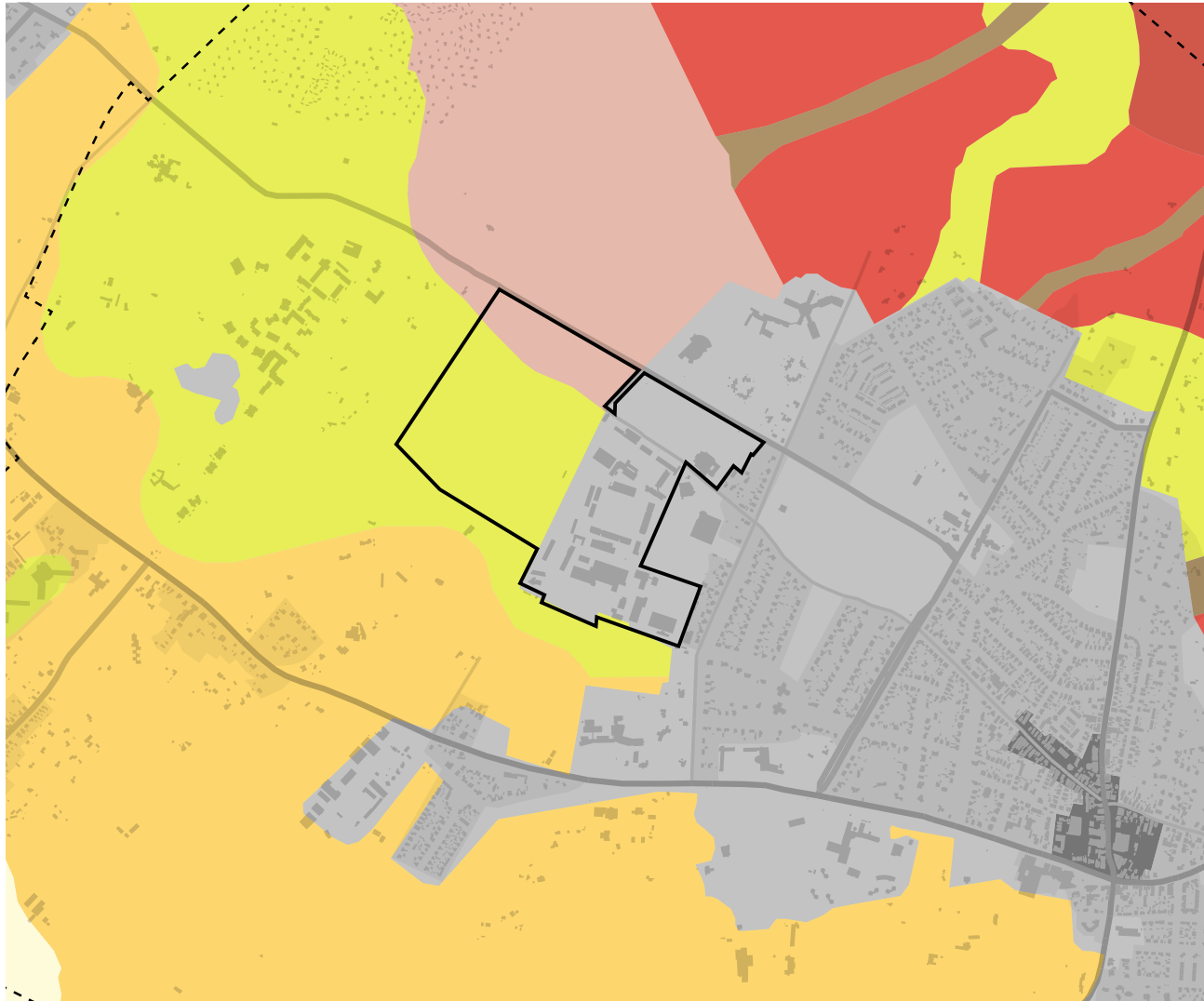
De historische ontwikkeling van het gebied is in de volgende historische kaartenreeks globaal verbeeld:

- 1872: bouw jachthuis op landgoed Beukenrode (vanaf 1908 Beukenrode genaamd);
- Rond 1900: knooppunt van (handels)wegen t.h.v. de huidige Mariniers- en Stamerweg met villa Landzege langs één van de wegen;
- Jaren '30-'40: parkbos op landgoed krijgt vorm met enkele beukenlanen en lange zichtlijnen;
- Jaren '40-'50: kazerneterrein met exercitieplaats en hoofdentree vanuit het noorden;
- Jaren '80-'90: uitbreiding kazerne in het zuiden met legeringsgebouwen en verplaatsing hoofdentree;
- 2000-heden: schaalvergroting met meer ruimte voor grootschalige functies (m.n. logistiek).

2

BODEM

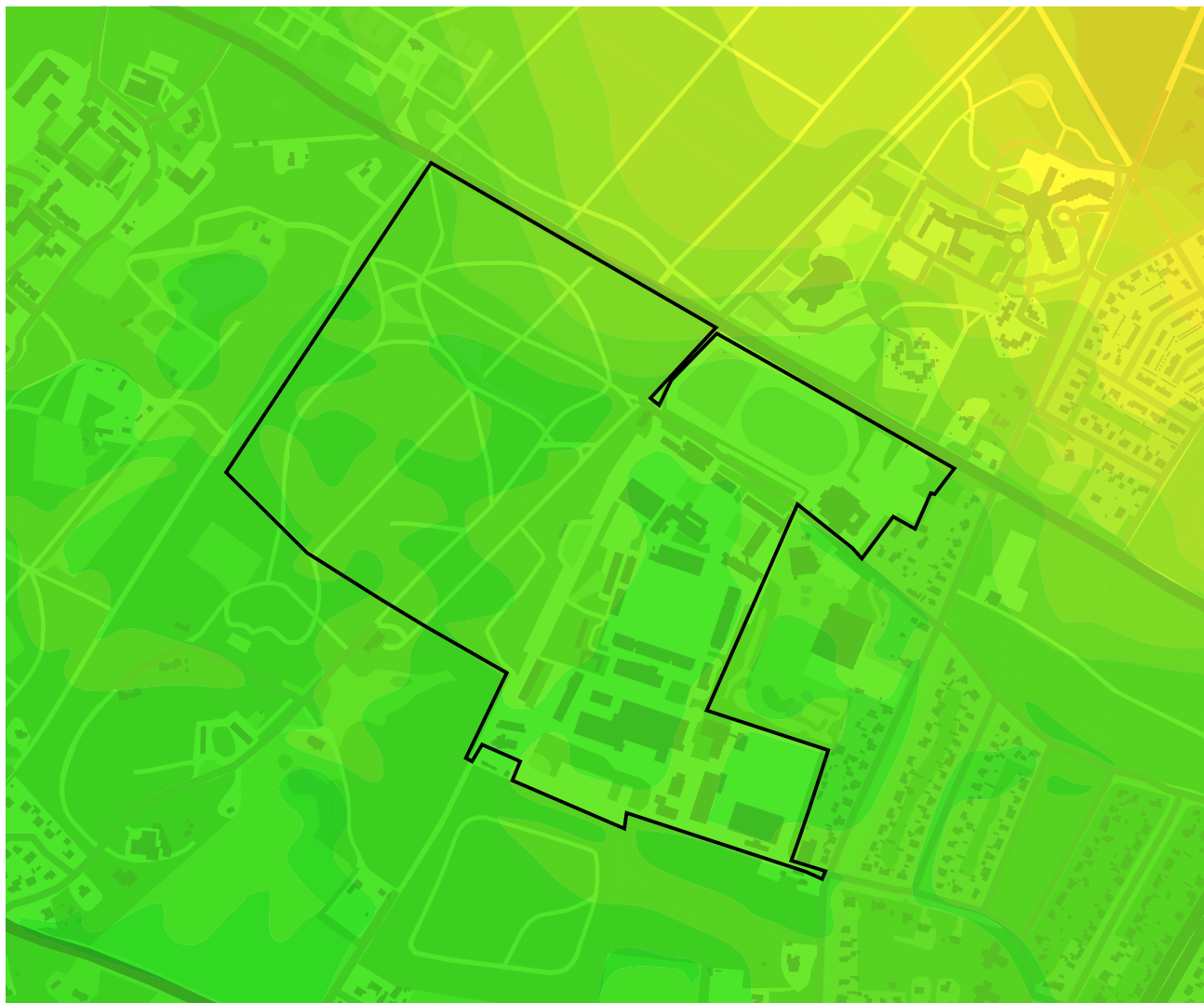

De kaart hiernaast toont de bodemopbouw van het gebied rondom het kazerneterrein. Vanaf de hoger gelegen delen van de Utrechtse Heuvelrug (ten noorden van het gebied) loopt de stuwwal via het smeltwaterdal over in een spoelzandwaaier (sandr) en uiteindelijk in stuifzand- en gordeldekzandgrond (ten zuiden van het gebied). De bodemsoort bestaat ter plaatse van het gebied zelf voornamelijk uit stuifzand met aan de noordrand deels sandr (spoelzandwaaier).

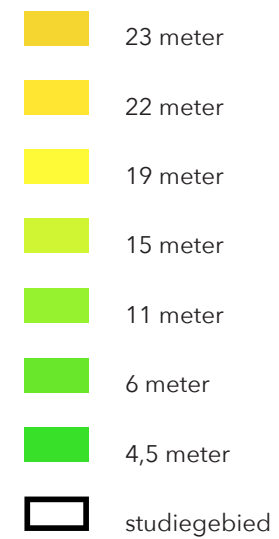
- dekzandvlakte
- stuifzand
- gordeldekzand
- ijs/sneeuwsmeltwaterdal
- sandr (spoelzandwaaier)
- stuwwal
- stuwwalplateau
- bebouwing
- studiegebied

3

RELIEF

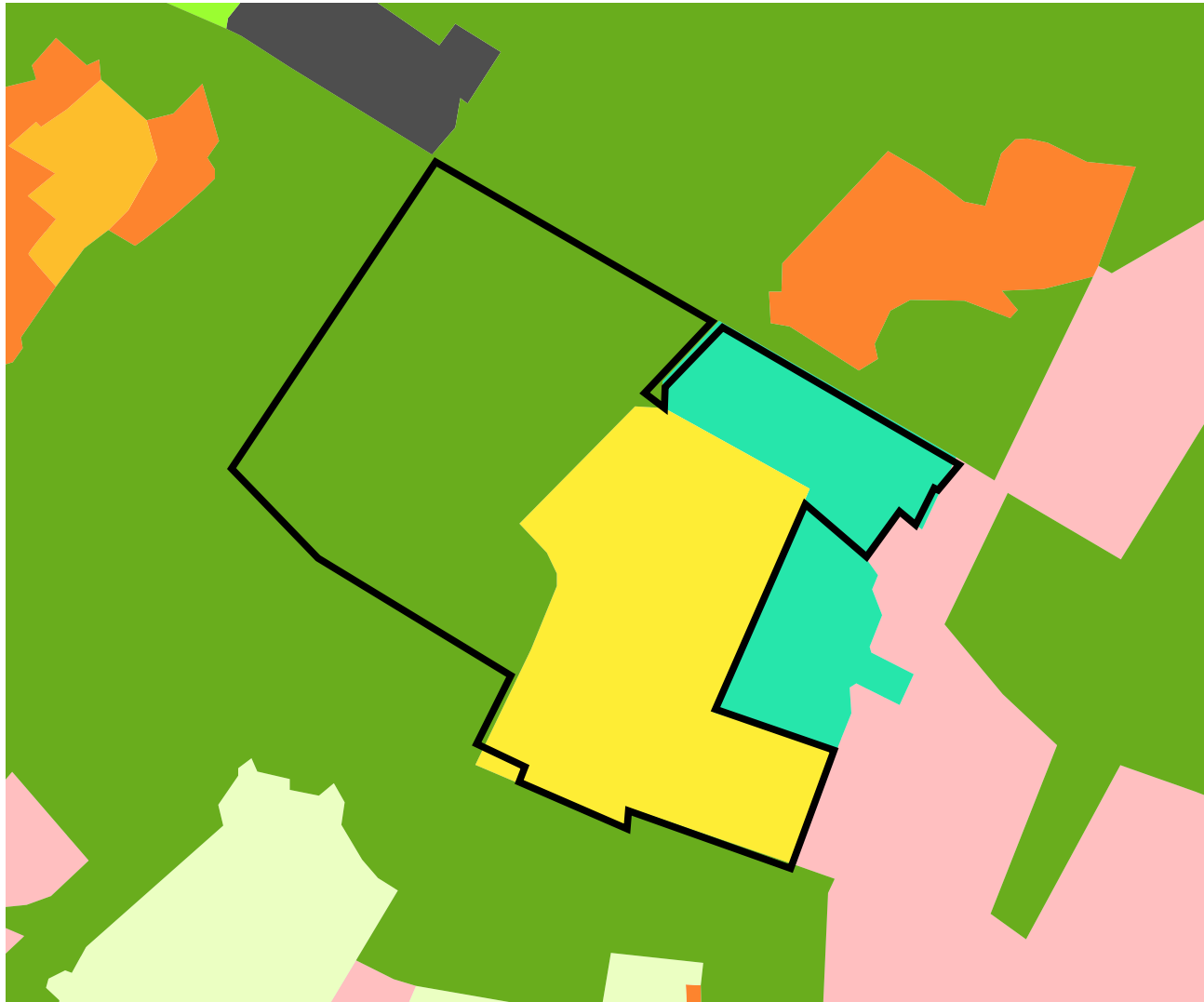

De bodemhoogte van het gebied loopt van noord naar zuid in hoogte af. De hoogteverschillen op het terrein liggen ongeveer tussen de 4,5 meter en 11 meter +NAP.

4

GRONDGEBRUIK

Het gebied wordt gebruikt voor verschillende doeleinden. Het westelijk deel wordt gebruikt als landgoedpark (bos) met natuurwaarden. Het oostelijk deel is in gebruik als marinierskazerne. De randen van het kazerneterrein zijn deels openbaar toegankelijk en hebben een functie als sportterrein. Ten oosten van het gebied ligt het woongebied van de kern Doorn. Ten noorden van het gebied ligt een begraafplaats en sociaal culturele voorzieningen.

- bos
- park en plantsoenen
- verblijfsrecreatie
- overig agrarisch gebruik
- woongebied
- begraafplaats
- sociaal culturele voorzieningen
- bouwterrein
- kazerneterrein
- sportterreinen
- studiegebied

5

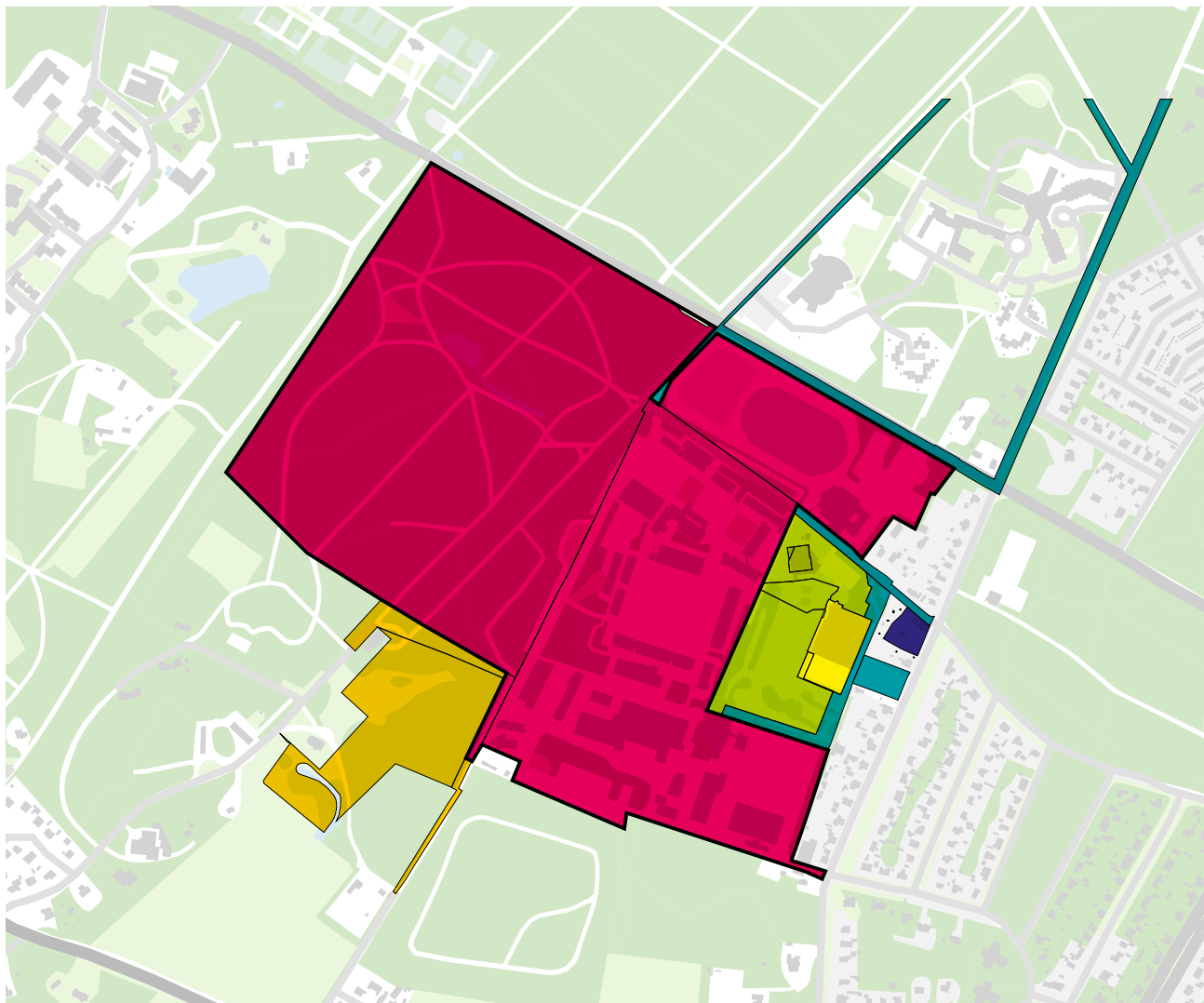
GEBRUIKERS IN DE OMGEVING

De gronden in de omgeving van het kazerneterrein worden door verschillende partijen en organisaties gebruikt. De kaart hiernaast geeft een beeld van de huidige gebruikers die hier te vinden zijn.

5

GEBRUIKERS IN DE OMGEVING

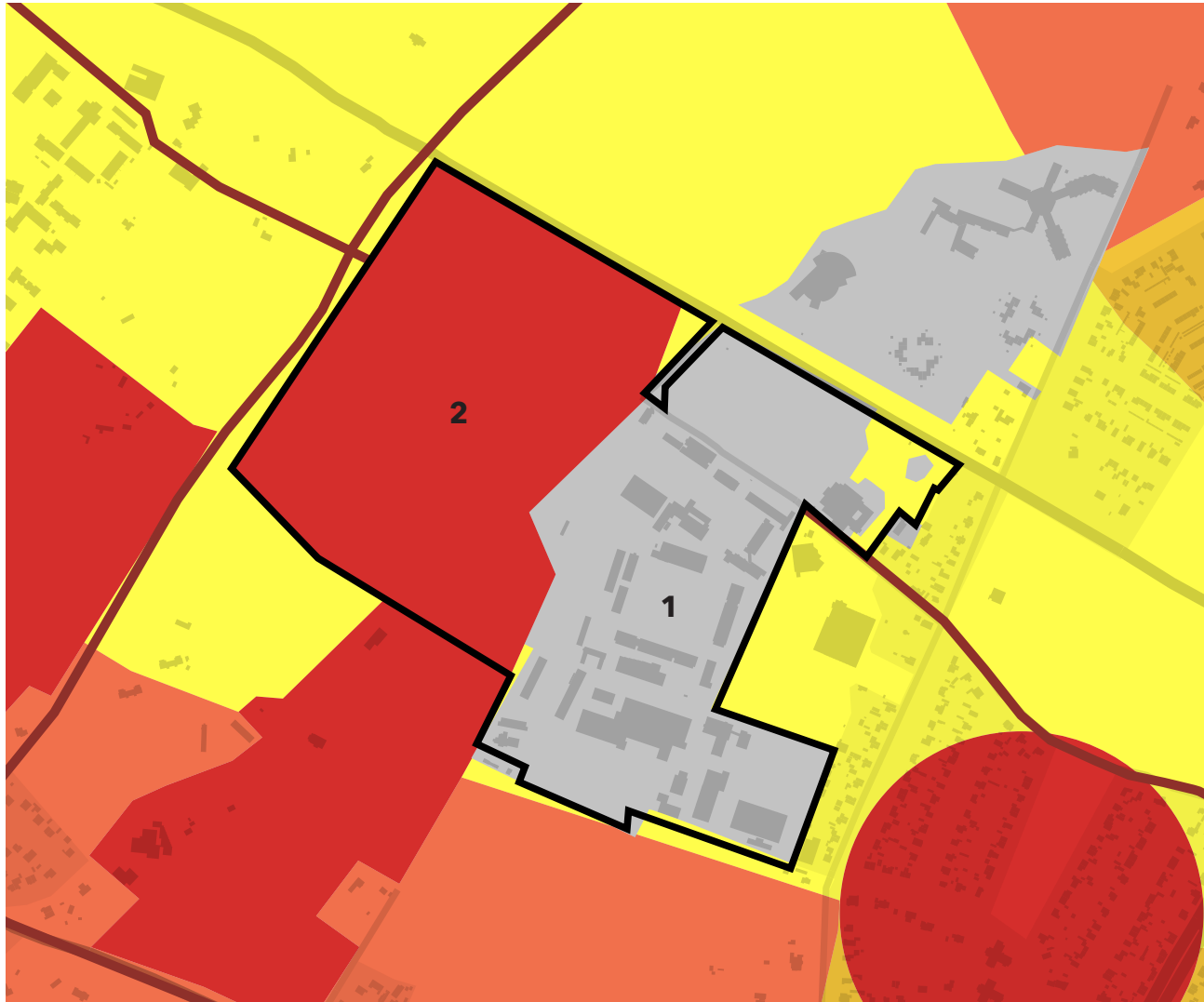

De kaart hiernaast geeft het institutionele grondeigendom aan van de kazerne en de omgeving.

- De Staat (Defensie)
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Laco Doorn B.V. / Stichting Zwem- en Sportaccommodaties Doorn
- De Hoge Dennen Holding B.V.
- Sint Augustinusstichting
- Vitens N.V.
- studiegebied

6

ARCHEOLOGIE

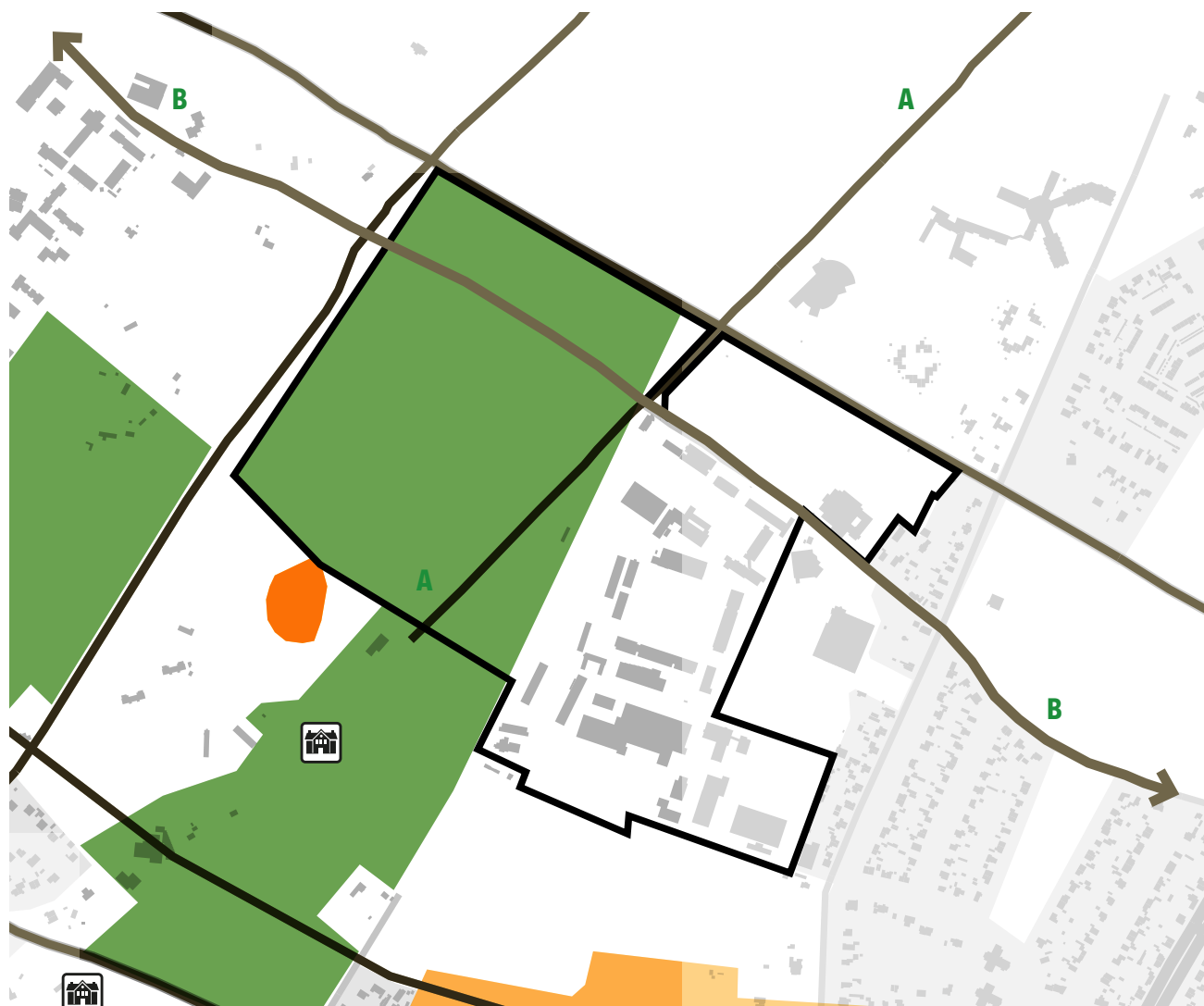

Het oostelijk deel van het gebied (1) heeft een lage archeologische verwachtingswaarde. Het landgoed op het westelijk deel van het gebied (2) heeft een zeer hoge archeologische waarde. Als er een archeologische verwachting is voor een gebied, laag of hoog, is vervolgonderzoek nodig bij ingrepen waarbij de bodem wordt verstoord en behoud in situ niet kan.

- waarde laag
- waarde middelhoog
- waarde hoog
- waarde zeer hoog
- waarde rijksmonument
- waarde geen
- studiegebied

CULTUURHISTORIE

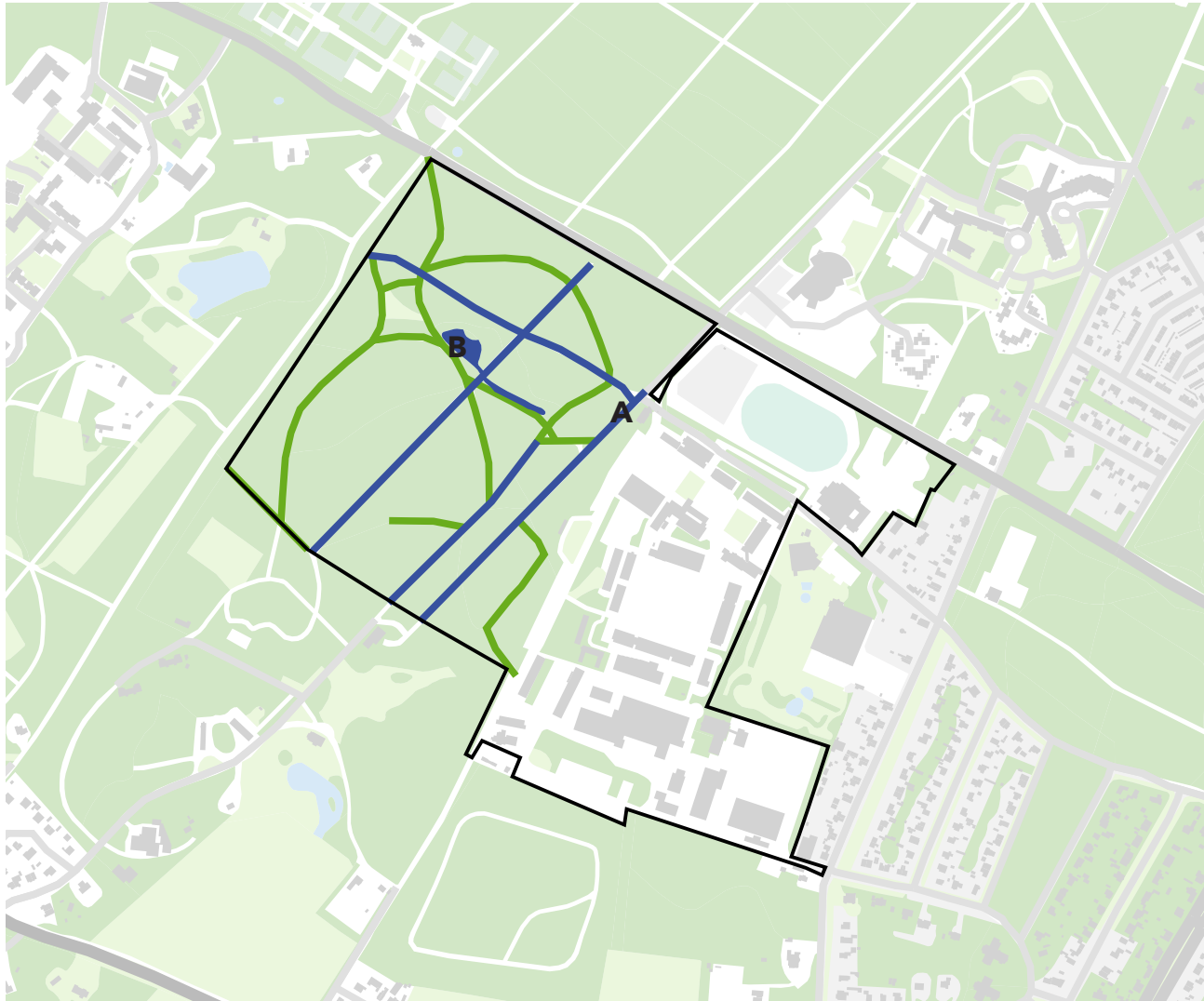
LANDGOED BEUKENRODE (1)

Het landgoed is een rijksbeschermd buitenplaats waarover een oude landweg loopt.

De landweg (A) met beukenrijen vormt de belangrijkste historische structuur en loopt door ten noorden van het landgoed. De zichtlijn verbindt de noordelijke entree, waarvan de oorspronkelijke hekpijlers nog aanwezig zijn, met het landhuis.

Aanvullend op de waardestelling van Eva Osinga-Dubbelboer vult de provincie aan dat de 'Oude Bovenweg' (aangeduid als 'B' op de plek van de huidige Mariniersweg) als regionale structuur hoog gewaardeerd moet worden. Dit was een oude handelsweg tussen Utrecht en Keulen.

- kastelen en buitenplaatsen
- landwegen/bomenlanen
- buitenplaatsen
- historische buitenplaatsen
- rijksbeschermd buitenplaatsen
- studiegebied

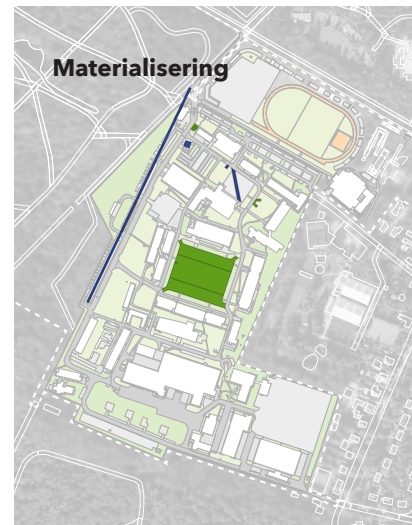
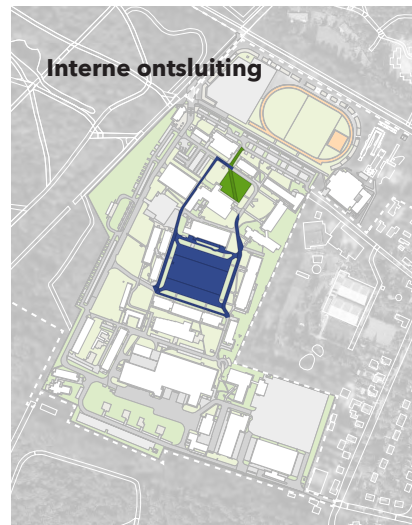
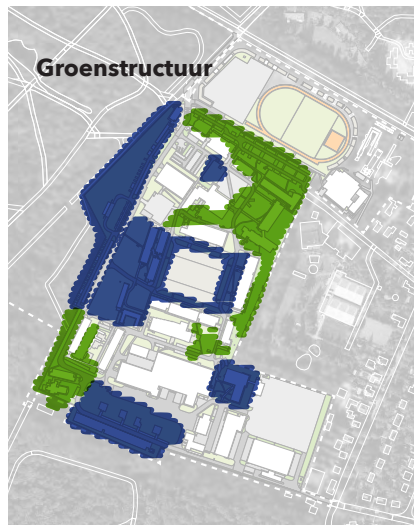
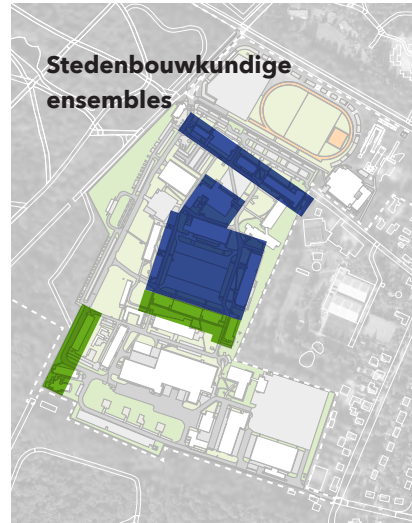
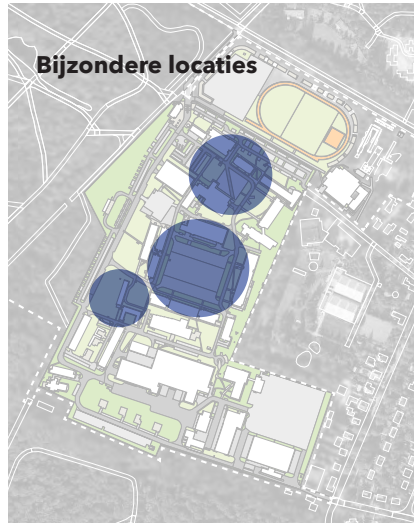
LANDGOED BEUKENRODE (2)

Op het landgoed zijn verschillende paden aanwezig met een hoge of positieve waarde. De hekpijlers (A) en de vijver (B) hebben net als het gehele parkbos een hoge monumentwaarde.

Oude beukenlaan met hoge monumentwaarde

- Hoge monumentwaarde. Deze wordt toegekend aan onderdelen die van cruciaal belang zijn voor de structuur en/of betekenis van een object of gebied.
- Positieve monumentwaarde. Deze wordt toegekend aan onderdelen die van belang zijn.

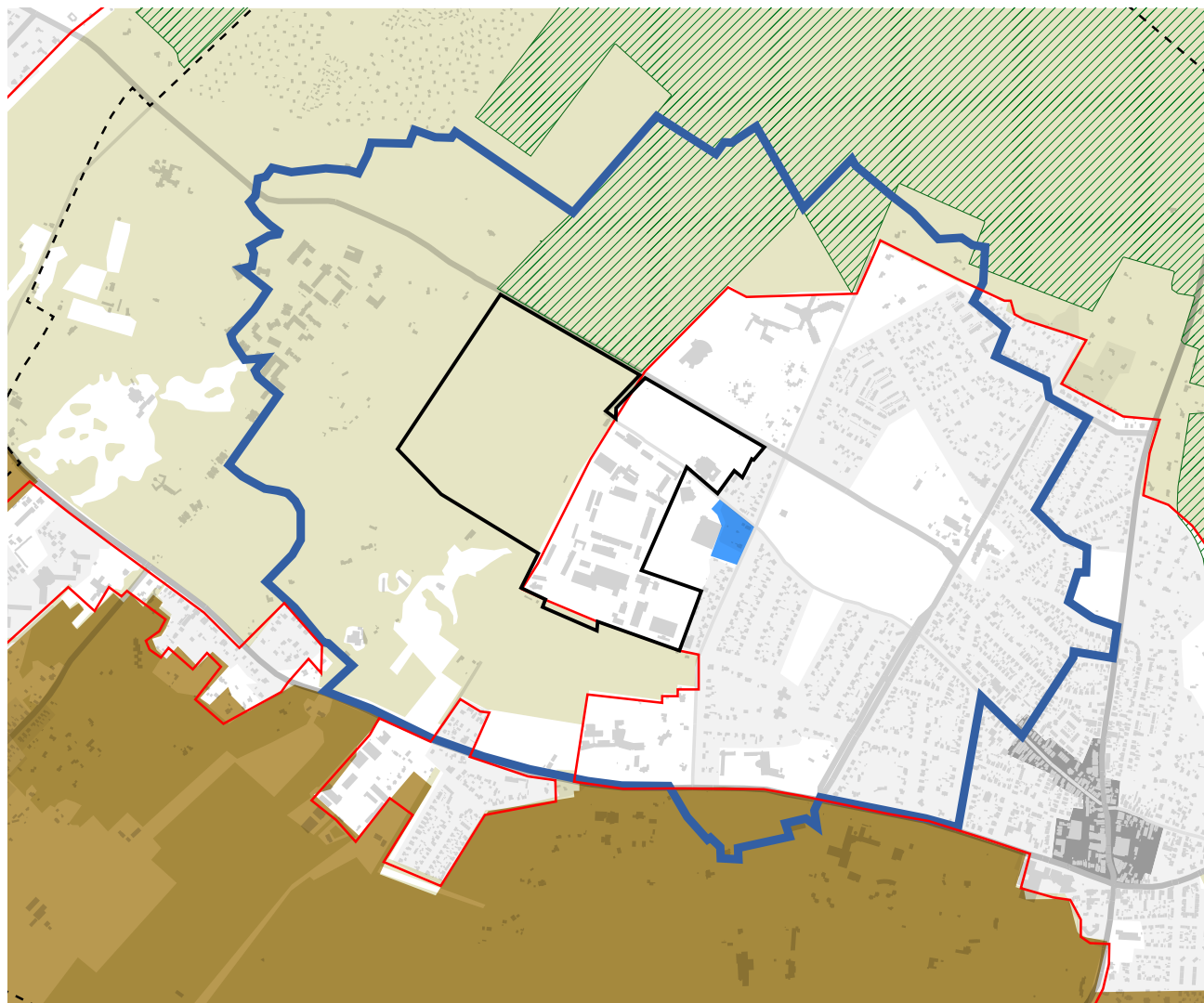
KAZERNETERREIN

Op het kazerneterrein zijn verschillende gebouwen en elementen beoordeeld met een positieve of hoge monumentwaarde. Deze zogeheten "waardestelling" is gebaseerd op de cultuurhistorische inventarisatie die recentelijk is uitgevoerd door ir. E.M. (Eva) Osinga-Dubbelboer (bouwhistoricus en architect). Bij het maken van het ontwikkelkader wordt de waardestelling meegewogen bij de ontwikkelingsmogelijkheden en de verkenning wordt aan de toekomstige eigenaar/eigenaren beschikbaar gesteld als inspiratiebron.

De exercitieplaats rond 1950

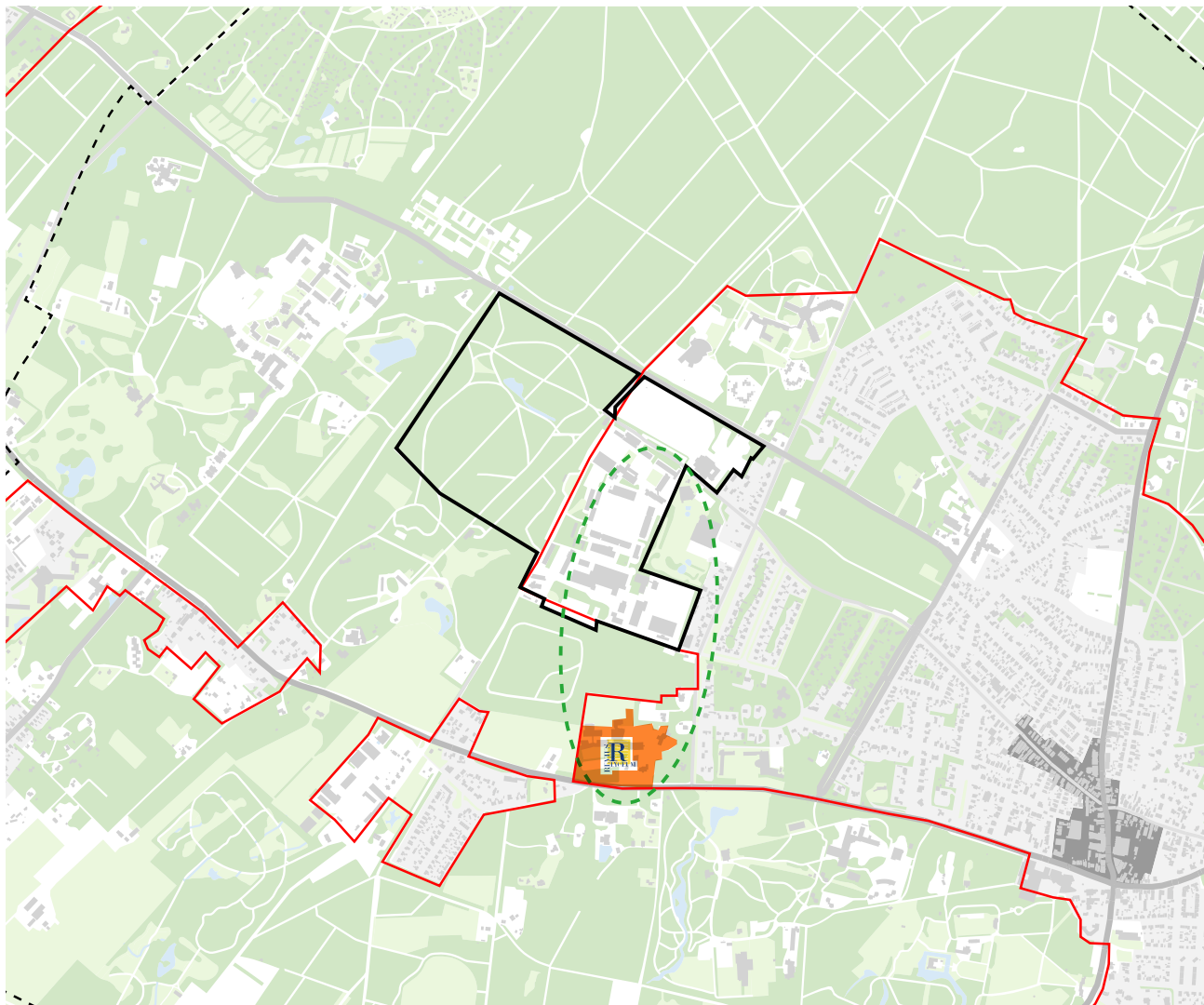
- hoge monumentwaarde (zie blz 14)
- positieve monumentwaarde (zie blz 14)

REGIONAAL BELEID

Het kazerneterrein valt binnen de rode contour en het landgoed valt binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Aangrenzend ligt het Nationaal Park de Utrechtse Heuvelrug. Verder bevindt het gebied zich in een grondwaterbeschermingsgebied, waarvan het waterwingebied even ten oosten van het kazerneterrein is gelegen.

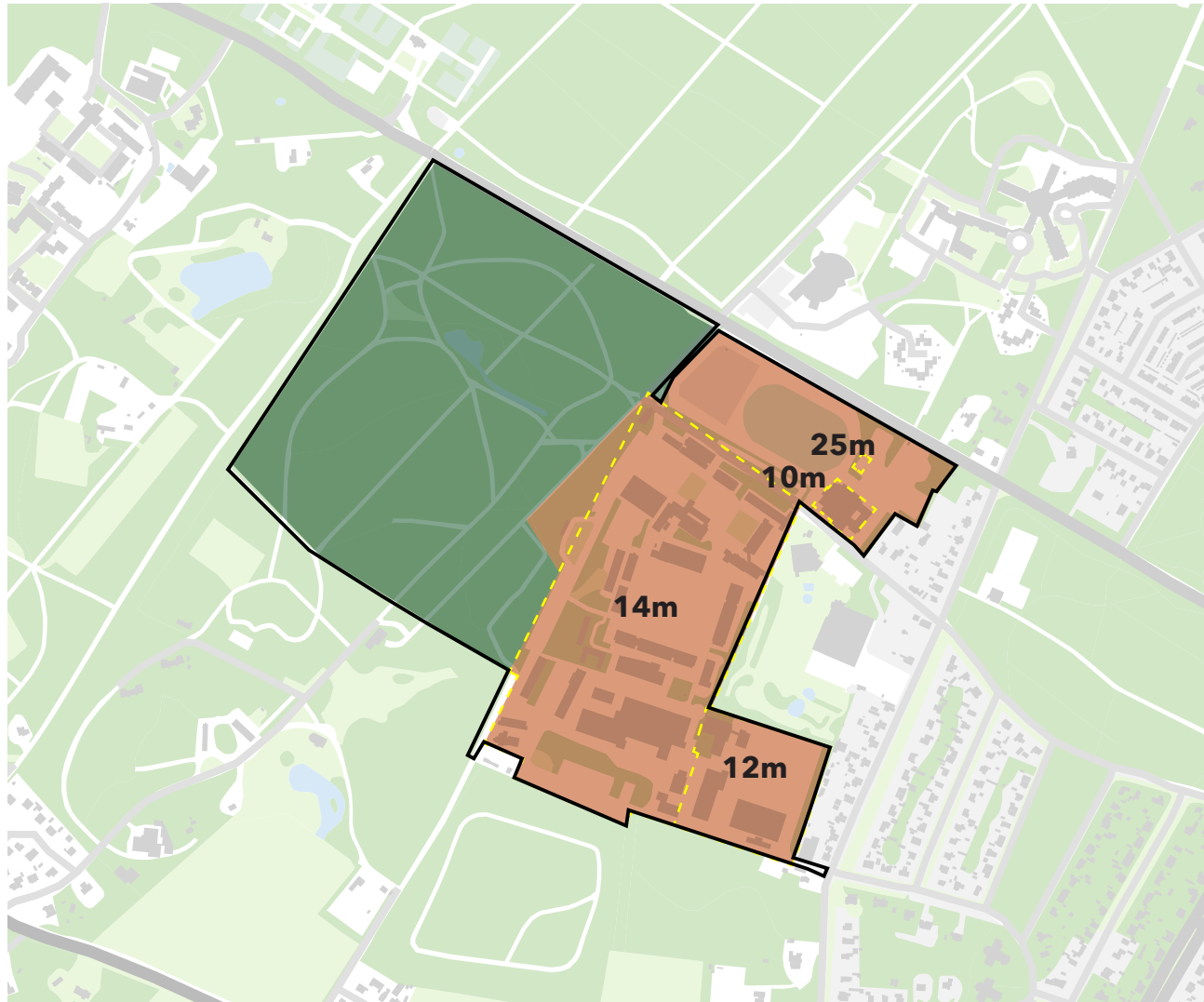
- rode contour
- waterwingebied
- grondwaterbeschermingsgebied
- Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Nationale Landschappen
- Natuur Netwerk Nederland
- studiegebied

GEMEENTELIJK BELEID

In de gemeentelijke structuurvisie 'Groen dus Vitaal' is een visiekaart voor Doorn opgenomen waarin de ontwikkeling van de omgeving van het Revis Lyceum en het mariniersterrein zijn aangeduid als opgave. De gemeente heeft hiervoor de volgende ambitie geformuleerd:

"We willen zoeken naar de mogelijkheden voor integrale ontwikkeling van de omgeving van het Revis Lyceum en het mariniersterrein. Kunnen (sport-) voorzieningen gedeeld worden, is er meer samenhang mogelijk? Van belang is wel dat het Revis Lyceum georiënteerd blijft op de N225 gezien de aanvoer per fiets en openbaar vervoer."

Het bestemmingsplan duidt het kazerneterrein aan met de bestemming 'maatschappelijk met nadere bestemming kazerne en militairterrein' en het landgoed als 'natuur'. Voor het kazerneterrein zijn verschillende bouwvlakken aangegeven waarvoor een maximale bouwhoogte bepaald zijn. Maximale bouwhoogte is de maximale hoogte van het totale gebouw. In de kaart hiernaast zijn de bouwhoogte afgebeeld. Een bijzonder object waar afwijkende bouwregels voor gelden is de klimtoren op het sportterrein. Hiervoor geldt een maximale bouwhoogte van 25 meter.

- bouwvlak
- natuur
- maatschappelijk
- studiegebied

HOOFDWEGEN EN OPENBAAR VERVOER

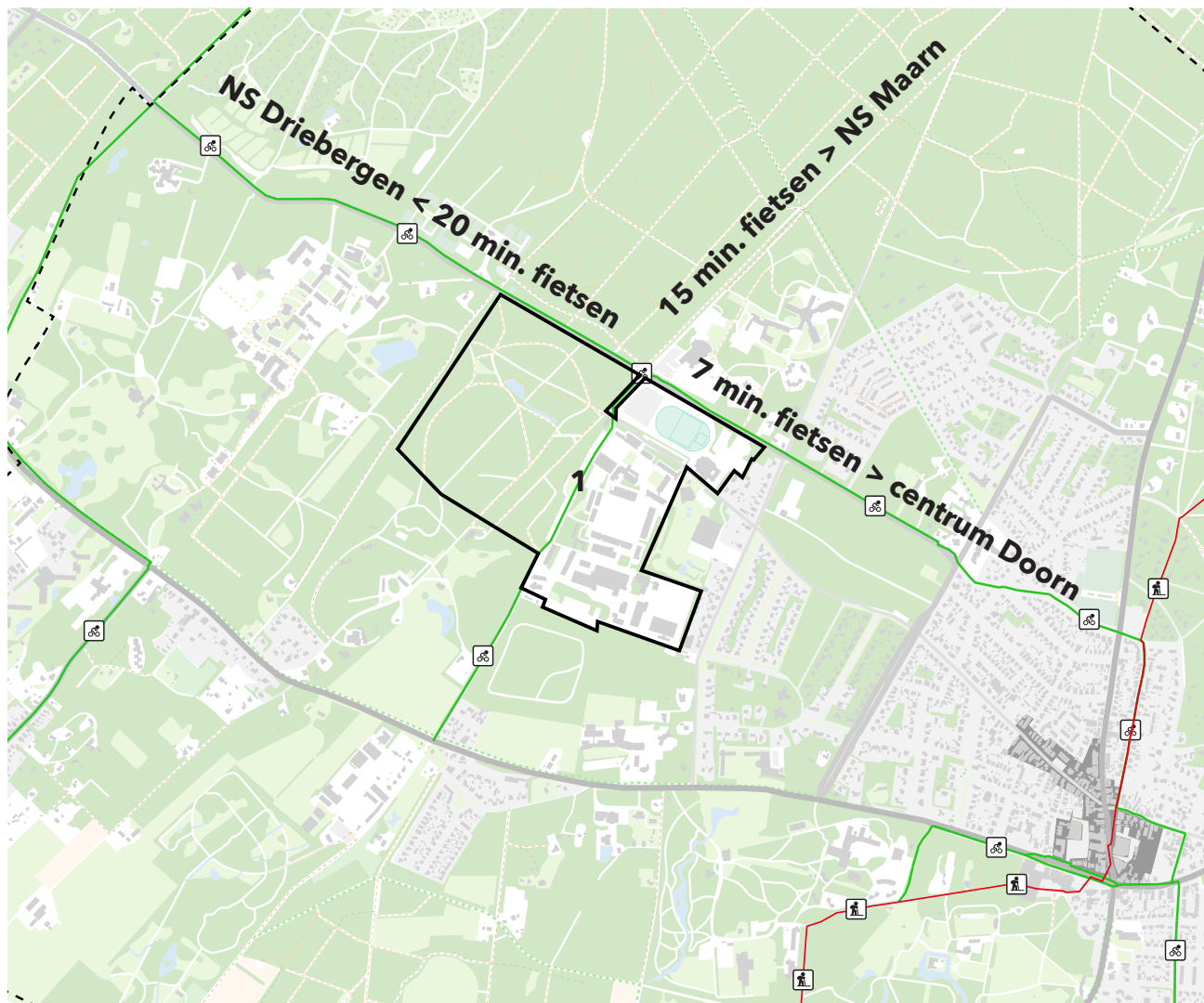
Het kazerneterrein is gelegen aan de Oude Arnhemse Bovenweg (1). Deze hoofdweg verbindt de kazerne met de omgeving richting Driebergen (snelweg A12) en Doorn. Over deze weg leidt ook een busverbinding (2) met diverse regionale buslijnen richting Utrecht, de Utrechtse Heuvelrug en het Kromme Rijngebied.

Verkeersonderzoek laat zien dat de kruispunten op de Oude Arnhemse Bovenweg nog capaciteit over hebben. De kruispunten op de Amersfoortseweg hebben hun capaciteit nagenoeg bereikt (GoudappelCoffeng 2017).

Op basis van de scenario's vindt in het planproces nader onderzoek plaats.

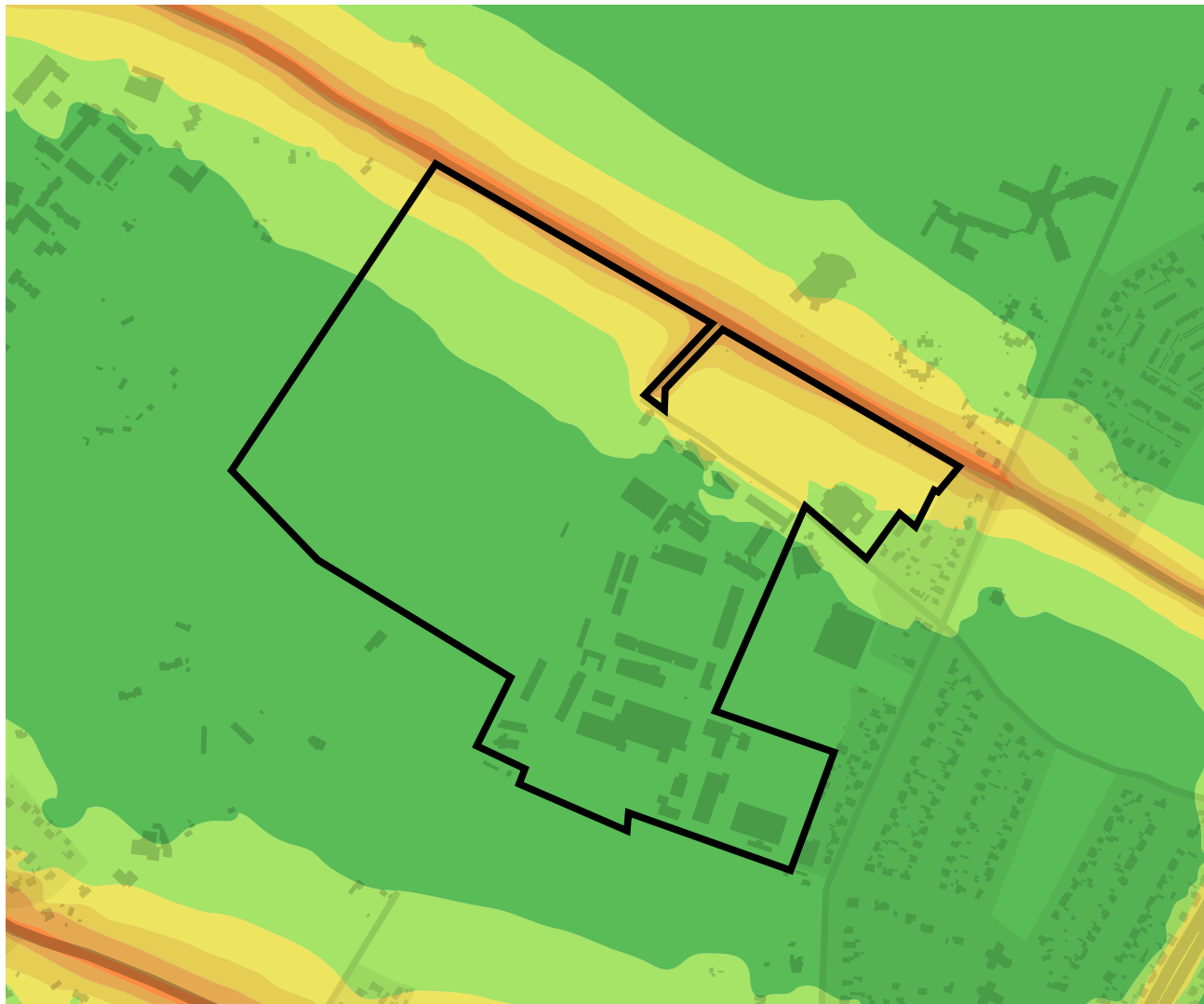
- buslijnen + bushaltes
- autoweg
- hoofdweg
- buurtweg
- studiegebied

FIETS- EN WANDELROUTES

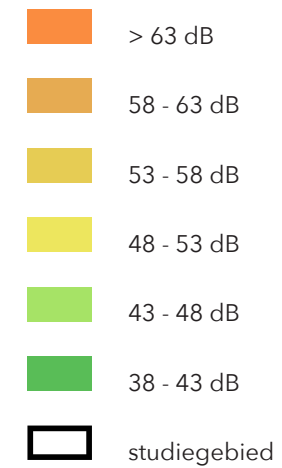

Van het kazerneterrein is het 20 minuten fietsen naar station Driebergen en 15 minuten fietsen naar station Maarn. Verder loopt er langs en door het gebied een fietsroute als onderdeel van het regionaal fietsknooppuntennetwerk (1). Door het bosgebied lopen verschillende gemarkeerde wandelroutes. Een lange afstand-wandelroute gaat door de kern van Doorn.

- ruiterspad
- - - - - fietspad
- wandelpad
- - - - - bospad
- [pictogram] — lange- afstandswandelroute
- [pictogram] — fietsknooppuntennetwerk
- studiegebied

Voor het wegverkeer is een berekening gemaakt voor de geluidshindercontour in 2025. In de kaart hiernaast is te zien dat voor het huidige sportterrein van de kazerne een geluidsbelasting berekend is van tussen de 48 en 53 dB.

ECOLOGIE

FLORA EN FAUNA

Ecologisch onderzoeksbureau Regelink heeft op basis van bureauonderzoek een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die op het terrein te verwachten is. Dit bureauonderzoek wordt de komende tijd aangevuld met nader onderzoek op het terrein. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het bebouwde deel van het kazerneterrein met lage potentie en het aanliggende bosgebied met hoge potentie voor beschermde soorten.

BEBOUWD KAZERNE TERREIN

Op het bebouwde terrein worden vooral gebouwbewonende vleermuissoorten en huismussen verwacht en in mindere mate boombewonende vleermuizen en boommarters. Specifiek gebouw 41 is geschikt als broedplaats voor de huismus. Op het kazerneterrein zijn allerlei ontwikkelingsmogelijkheden mits rekening wordt gehouden met het inpassen van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen en huismus. Ook bij renovatie moet hier aandacht aan worden besteed. Ook de overgang tussen bos en bebouwd gebied verdient aandacht, vooral als het gaat om lichtuitstraling en toename van de gebruiksdruk in schemertijd.

BOSGEBIED - LANDGOED BEUKENRODE

In het bosgebied zijn de oude bomen (met holtes) o.a. langs de Stamerweg, de beukenlanen en de vijver van ecologisch belang. Er worden beschermde en bedreigde soorten verwacht uit de soortgroepen

vaatplanten, broedvogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen.

Het gebied maakt onderdeel uit van het NNN maar wordt deels ten onrechte aangemerkt als 'droogbos met productie, met lage soortenrijkdom'. De soortenrijkdom wordt rijker verwacht.

Nieuwe functies in het bosgebied zijn lastig, zo niet onmogelijk. In het oude bos zal intensivering snel leiden tot negatieve effecten, deze moeten weggestreept kunnen worden tegen positieve effecten. Kleinschalige recreatie gedurende de dag lijkt wel mogelijk.

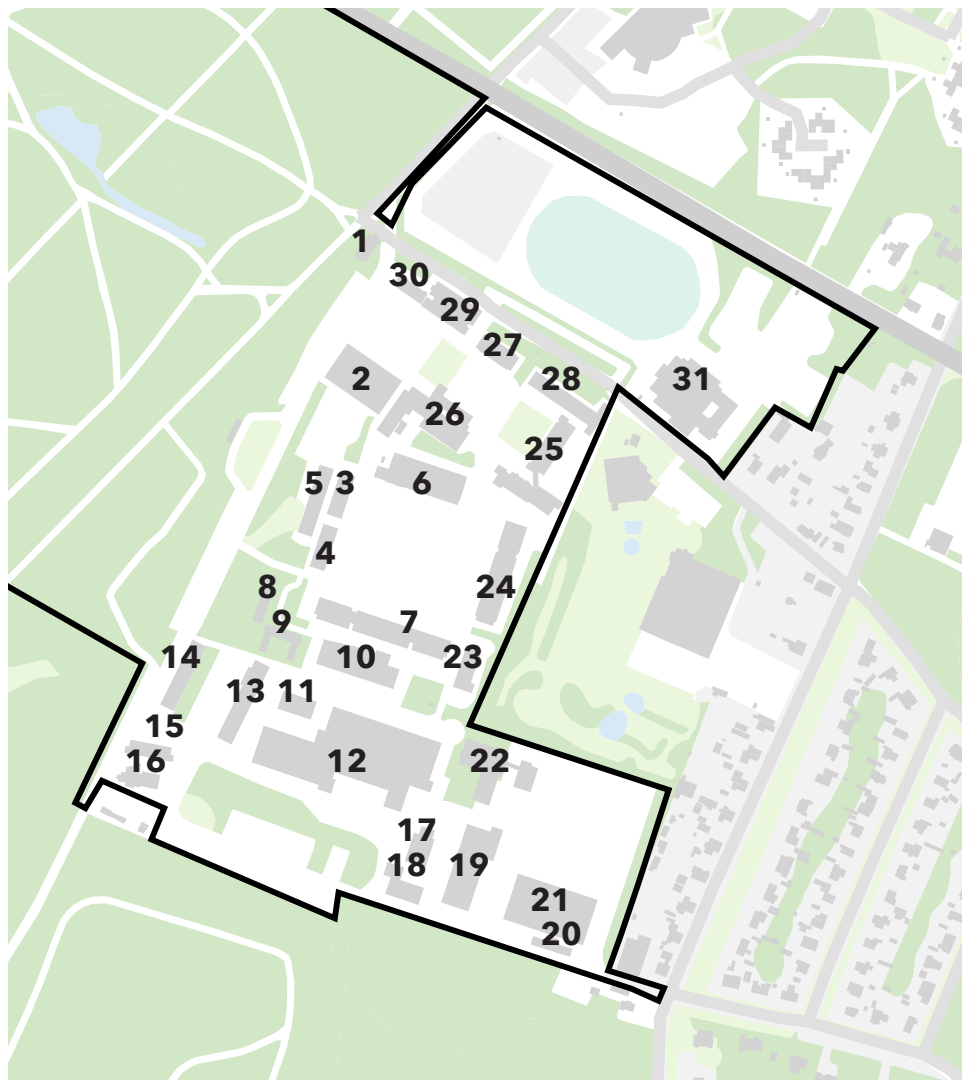
Ecologische potenties zitten in het aanplanten van lanen die in de toekomst oude bomen met holtes kunnen vervangen (Stamerweg), het verlengen van beukenlanen naar de omgeving, dunnen van het bos, het baggeren van de bosvijver en het ontwikkelen van een kruidenrijke vegetatie op de oevers van de bosvijver.

Er wordt nader onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de soorten op terrein. In de zomer van 2016 zijn de beelden met cameravallen opgehaald. De camera laat zien dat het terrein bezocht wordt door vossen, egels, marters, dassen, eekhoorns en verschillende vogelsoorten. De uiteindelijke rapportage van de inventarisatie is te verwachten medio 2017.

Bron: Molenaar, T.P., 2017. Ecologisch bureauonderzoek Van Braam Houckgeestkazerne Doorn. In het kader van natuurwetgeving. Rapport RA16222-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

GEBOUWEN OP HET KAZERNETERREIN

FUNCTIE	GBO	TYPE	BOUWJAAR
1. Wachtgebouw	280 m2	kantoor	< 2000
2. Kantoor	1.954 m2	kantoor	2009
3. Korporaalskantine	513 m2	bijeenkomst	< 1950
4. Roadshow en opslag	502m2	industrie	< 1950
5. Kantoorgebouw	2.011 m2	kantoor	1992
6. Kantinegebouw	2.177 m2	bijeenkomst	1947
7. Legeringsgebouw	5.664 m2	logies	1996
8. Kantoorgebouw	365 m2	kantoor	< 1950
9. Kantoorgebouw	474 m2	kantoor	< 1950
10. Eetzaal en kantine	1.455 m2	bijeenkomst	1968
11. Overdekte opslag	486 m2	industrie	1979
12. Magazijn/kantoor	6.583 m2	industrie	1994
13. Kledingmagazijn	1.060 m2	industrie	< 1996
14. Romneyloods	793 m2	industrie	< 1950
15. Kantoorgebouw	-	kantoor	-
16. Kantoorgebouw	486 m2	kantoor	< 1950
17. Chauffeuronderhoud	556 m2	industrie	< 1996
18. BOS/MOS gebouw	620 m2	industrie	< 1996
19. Garagegebouw	2.120 m2	industrie	1988
20. Inpandige wasplaats	-	industrie	1988
21. Stallingsgebouw	2.728 m2	industrie	1988
22. Lesgebouw	1.766 m2	onderwijs	1981
23. Verbindingsgebouw	525 m2	kantoor	< 1950
24. Legeringsgebouw	5.976 m2	logies	1988
25. Legeringsgebouw	2.605 m2	logies	1993
26. Keuken	1.924 m2	bijeenkomst	1952
27. Congreszaal	533 m2	bijeenkomst	< 1950
28. Eetzaal en legering	908 m2	logies	1948
29. Ziekenboeg	1.769 m2	gezondheidszorg	1968
30. Autohobbyclub	304 m2	industrie	< 1950
31. Sporthal	2.390 m	sport	1966

GEBOUWEN OP HET KAZERNETERREIN

Op het kazerneterrein staan 32 gebouwen. De afbeeldingen hiernaast geven een beeld hoe ze eruit zien en wat voor soort gebouwen het zijn.

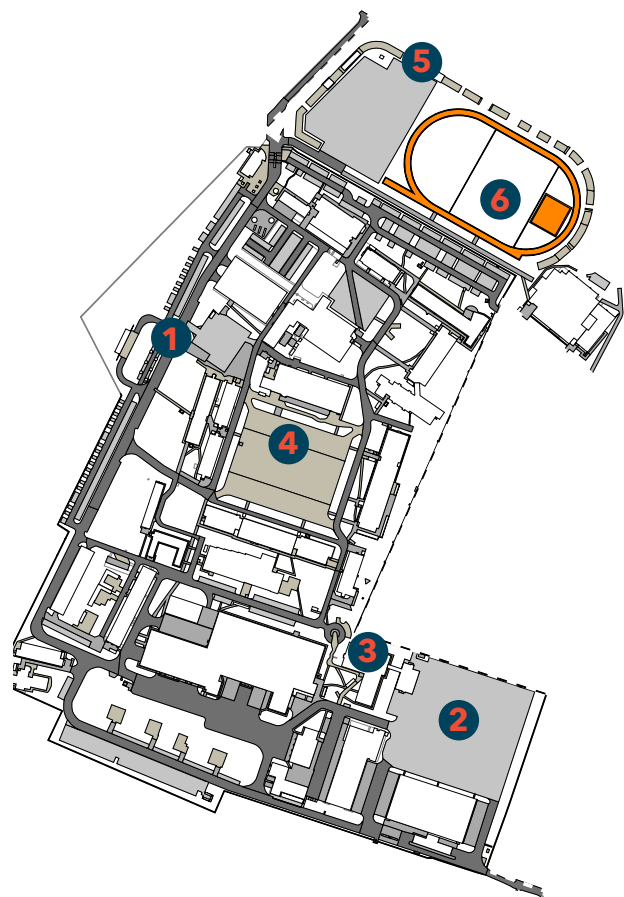
1. Wachtgebouw
2. Kantoor
3. Korporaalskantine
4. Roadshow en opslag
5. Kantoorgebouw
6. Kantinegebouw
7. Legeringsgebouw
8. Kantoorgebouw
9. Kantoorgebouw
10. Eetzaal en kantine
11. Overdekte opslag
12. Magazijn/kantoor
13. Kledingmagazijn
14. Romneyloods
15. Kantoorgebouw
16. Kantoorgebouw

GEBOUWEN OP HET KAZERNETERREIN

- 17. Chauffeursonderhoud
- 18. BOS/MOS gebouw
- 19. Garagegebouw
- 20. Inpandige wasplaats
- 21. Stallingsgebouw
- 22. Lesgebouw
- 23. Verbindingsgebouw
- 24. Legeringsgebouw
- 25. Legeringsgebouw
- 26. Keuken
- 27. Congreszaal
- 28. Eetzaal en legering
- 29. Ziekenboeg
- 30. Autohobbyclub
- 31. Sporthal
- 32. Munitiebunker

VERHARDING EN GROEN OP HET KAZERNETERREIN

Op het kazerneterrein komt verharding en groen voor, bestaande uit de volgende onderdelen:

verharding:

- 1 hoofdwegen
- 2 parkeerplaatsen
- 3 paden (half verhard)
- 4 pleinen
- 5 stormbaan
- 6 atletiekbaan

groenstructuur:

- 1 solitaire bomen
- 2 bos
- 3 buitenruimte

ENERGIE INDEX

Van de meeste gebouwen op het terrein is de EI (energie-index) berekend. De barakken zijn daarin niet meegenomen, maar er mag vanuit gegaan worden deze slecht scoren door slechte isolatie en enkelglas. De legeringsgebouwen en kantoren scoren relatief goed t.o.v. de andere gebouwen op het terrein maar desondanks vrijwel allemaal nog in de G categorie.

Meer info: 'bouwstenen voor verkenning Van Braam Houckgeest Kazerne Doorn 2016'

Duurzaamheid is als concreet uitgangspunt benoemd vanuit de betrokken overheidspartijen. Zo is in het participatieplan als randvoorwaarde opgenomen: 'Het ontwikkelkader geeft invulling aan de duurzaamheidsambities van de drie overheden.' Duurzame ontwikkeling betekent dat people, planet en profit op harmonieuze manier gecombineerd worden. In deze reader beperken we ons tot de huidige situatie t.a.v. duurzaamheid. Beleidsambities en een inventarisatie van kansen en dilemma's zijn terug te lezen in de 'notitie duurzaamheid en water 2017'.

WATERSYSTEEM UTRECHTSE HEUVELRUG

In het natuurlijke watersysteem van de Heuvelrug ontbreekt een oppervlakte watersysteem. Het regenwater trekt vrijwel gelijk de zandige grond in. Het natuurlijk systeem is echter verzwakt en door diverse oorzaken is het grondwaterpeil gedaald. De marinierskazerne valt in de huidige situatie binnen het gebied waar verdroging een probleem is.

WATERSYSTEEM MARINIERSKAZERNE

Door de Dienst Vastgoed Defensie is een integraal waterbeheersplan opgesteld in 2007 om het water duurzaam te beheren. De kazerne ligt bovendien in een grondwaterbeschermingsgebied in verband met het drinkwaterstation van Vitens. Zoveel mogelijk schoon hemelwater wordt afgekoppeld en in de bodem geïnfiltreerd middels een gescheiden stelsel. Voertuigen worden gewassen met hemelwater. Iets meer dan de helft van het water kan geïnfiltreerd worden in de bodem. Het overige water waaronder die van verharde oppervlakten worden in de HWA riolering afgevoerd.

OVERIGE ONDERZOEKEN

In de inventarisatie zijn enkele onderzoeken gedaan die een detailniveau bevatten die in het huidige stadium van planvorming nog minder relevant is. Daarom wordt volstaan met een korte schets van de onderzoeken.

BOMENINVENTARISATIE

Alle bomen op het bebouwde deel van het terrein zijn in kaart gebracht. Hierbij wordt de conditie van vrijwel alle bomen benoemd als zijnde goed tot redelijk. Slechts een enkeling krijgt de score matig.

LUCHTKWALITEIT

Het kazerneterrein heeft een lage luchtverontreinigingsindicatie.

BODEMVERONTREINIGING

Er is een historisch bodemonderzoek plaatsgevonden. Hieruit komen enkele locaties naar voren waar nader onderzoek naar moet worden verricht door de verdenking van verontreiniging.

NGE'S

Omdat in het gebied oorlogshandelingen in de Tweede Wereldoorlog hebben plaatsgevonden is nader onderzoek naar 'niet gesprongen explosieven' noodzakelijk. Het advies is om dit na het vaststellen van het ontwikkelingskader uit te voeren.

ASBEST

In de afgelopen jaren is al veel asbest uit de gebouwen verwijderd. In enkele gebouwen op het kazerneterrein is asbest verwerkt of wordt verwacht dat er asbest is verwerkt. Geadviseerd wordt om bij renovatie of sloop de asbesthoudende materialen te verwijderen.

GEBIEDSANALYSE STEDENBOUW EN LANDSCHAP

STEDENBOUWKUNDIGE VERKAVELINGSSTRUCTUUR EN ENSEMBLES

Verkavelingsstructuur

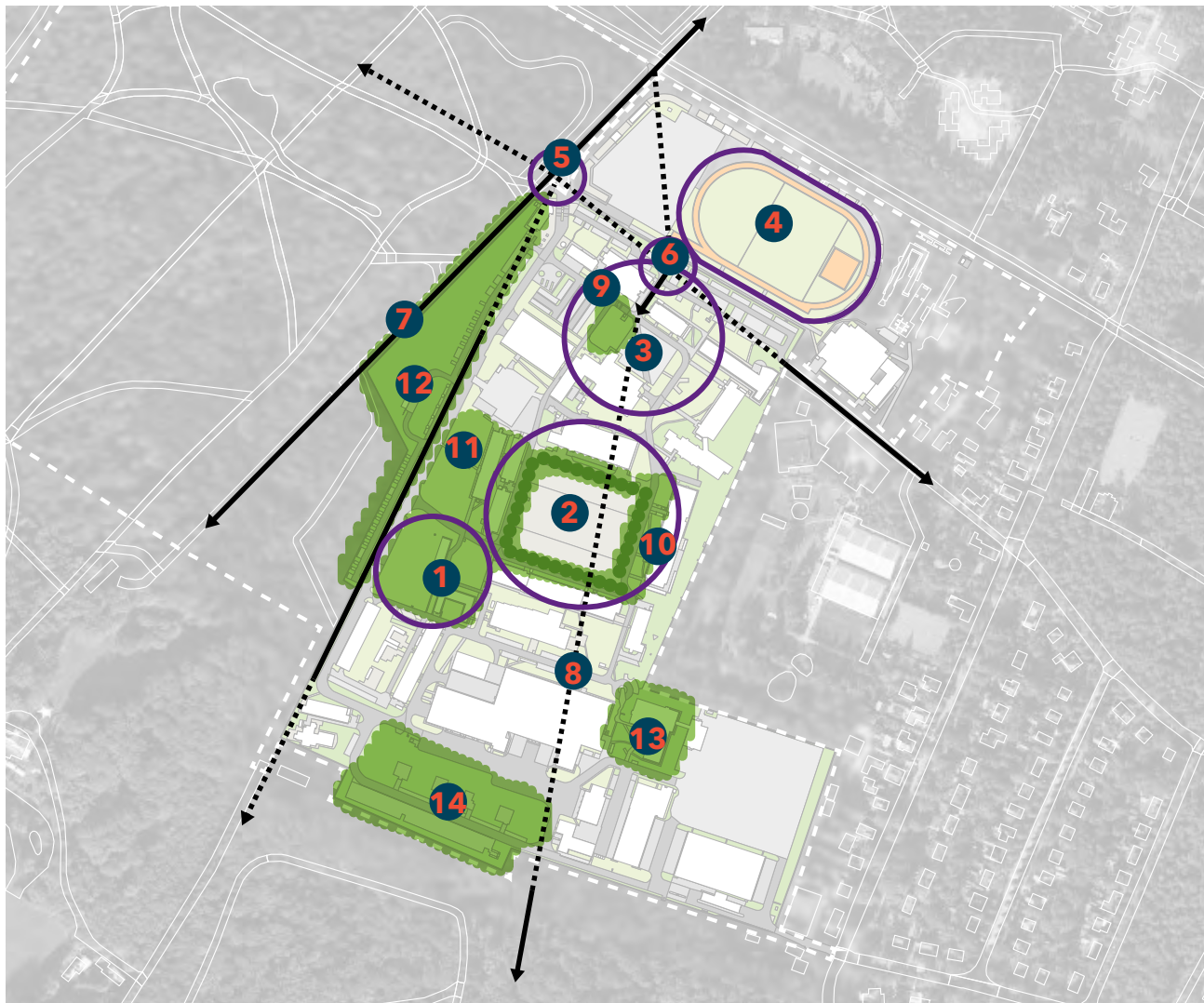
De verkavelingsstructuur op het huidige kazerneterrein wordt gekenmerkt door twee verkavelingsrichtingen, waarin zowel de wegen als de gebouwen zijn geordend. De overgang tussen beide verkavelingsrichtingen ligt ter hoogte van het kantinegebouw (1) en de keuken (2). Deze twee gebouwen zijn schuin ten opzichte van elkaar gepositioneerd, waardoor het verschil in verkavelingsrichtingen op het kazerneterrein hier duidelijk waarneembaar is.

Ensembles van gebouwen

Binnen de karakteristieke verkavelingsstructuur liggen een aantal ensembles van gebouwen die in de cultuurhistorische verkenning een positieve of hoge monumentwaarde hebben gekregen (zie pagina 15). Deze ensembles kunnen ook vanuit stedenbouwkundige oogpunt als waardevol worden aangemerkt. Dit geldt voor het exercitieterrein (3) met rondom een kenmerkende clustering van gebouwen en voor de rij gebouwen aan de noordrand van het kazerneterrein waar o.a. de congreszaal onderdeel van uitmaakt (4).

Buiten de hiervoor genoemde ensembles zijn er in de cultuurhistorische verkenning ook nog verschillende gebouwen beoordeeld met een positieve of hoge monumentwaarde. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt kunnen daar nog enkele bouwwerken aan worden toegevoegd die eveneens als waardevol kunnen worden aangemerkt. Dit geldt o.a. voor de 'Roestbak' (5) en de klimtoren (6).

STEDENBOUWKUNDIGE EN LANDSCHAPPELIJKE STRUCTUUR

Op het huidige kazerneterrein zijn vanuit stedenbouwkundig oogpunt vier locaties te onderscheiden die als waardevol beschouwd kunnen worden, rondom de voormalige dokterbarak (1), het exercitieterrein (2), het voormalige exercitieterrein (3) en de openheid van de atletiekbaan (4).

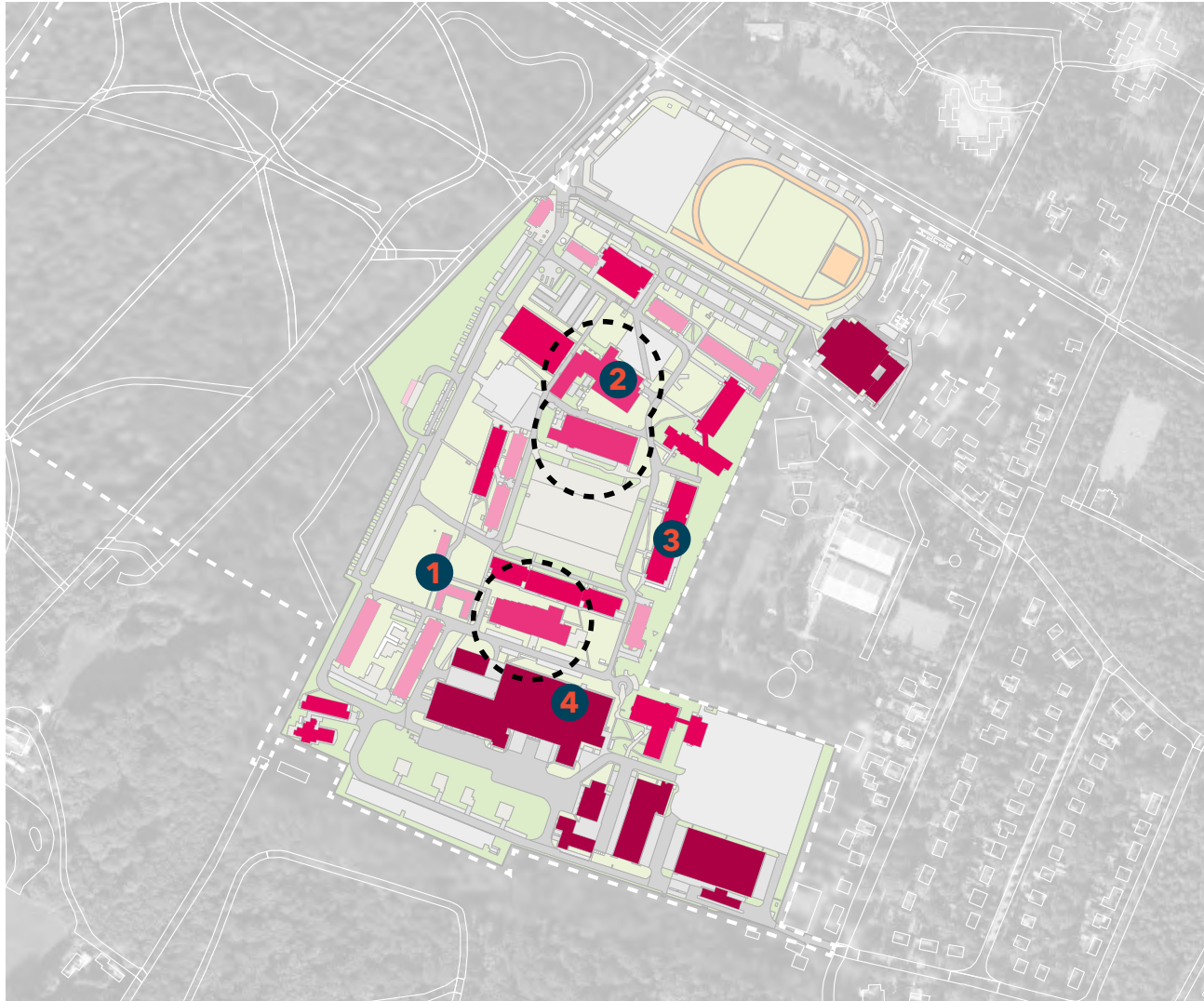
Daarnaast zijn er twee knooppunten te onderscheiden bij de huidige (5) en voormalige (6) hoofdentree van het terrein. Deze knooppunten worden gevormd door een aantal kenmerkende (historische) lijnstructuren waarvan enkele lijnen op dit moment nog zichtbaar zijn (7) en andere zijn verdwenen (8).

Verder zijn er op het huidige kazerneterrein enkele groenstructuren nog zichtbaar die vanuit landschappelijk oogpunt als waardevol beschouwd kunnen worden. Dit geldt voor het groene plein rondom de voormalige entree (9), het groene carré van bomen rondom het exercitieterrein (10), het gesloten bosgebied bij de voormalige doktersbarak (11), het parkbos aan de rand van het terrein (12), het groen rondom het lesgebouw (13) en het groen aan de zuidrand van het gebied (14).

Op landgoed Beukenrode kunnen verschillende landschappelijke structuren als waardevol worden aangemerkt. Deze zijn op pagina 13 en 14 beschreven en op kaart ingetekend.

Deze stedenbouwkundige en landschappelijke structuren vormt input voor het open proces om te komen tot een ontwikkelingskader voor het terrein.

KORRELGROOTTE VAN DE GEBOUWEN

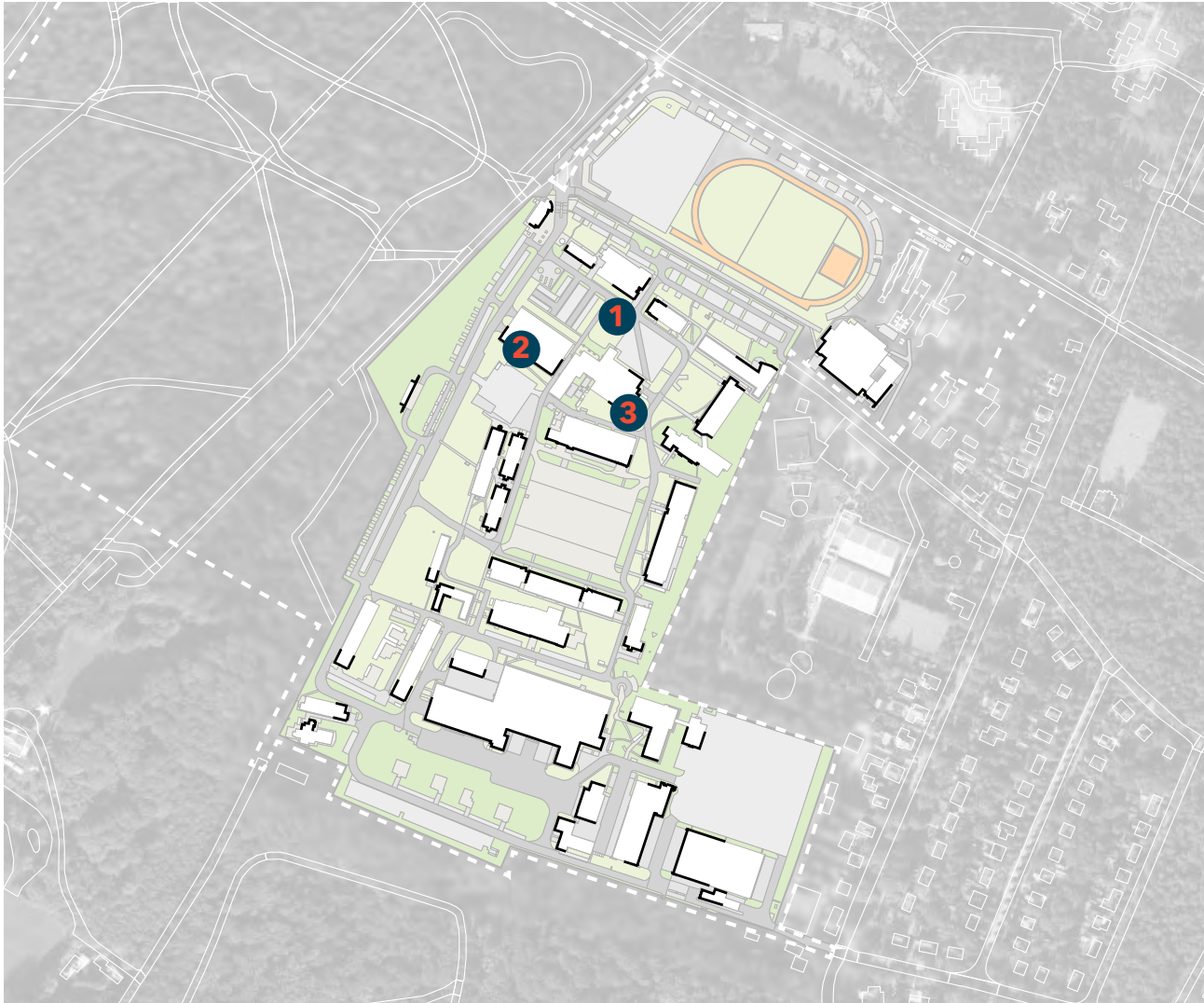
Op het kazerneterrein staan gebouwen van verschillend formaat. Dit wordt ook wel de 'korrelgrootte' genoemd. Er zijn grofweg vier categoriën in korrelgrootte te onderscheiden: de korrel van de voormalige barakken (1), de korrel van de bijeenkomstgebouwen zoals o.a. de eetzaal (2), de legeringsgebouwen (3) en de opslagloodsen (4).

De korrelgrootte van de barakken is kenmerkend voor het historische karakter van kazerneterreinen. De korrel van de bijeenkomstgebouwen vormt qua maat en schaal een stedenbouwkundig accent. De legeringsgebouwen en opslagloodsen hebben een nog groter formaat en sluiten om deze reden niet goed aan bij het historische karakter van het kazerneterrein.

Het gebouw van de eetzaal

ORIENTATIE VAN DE GEBOUWEN

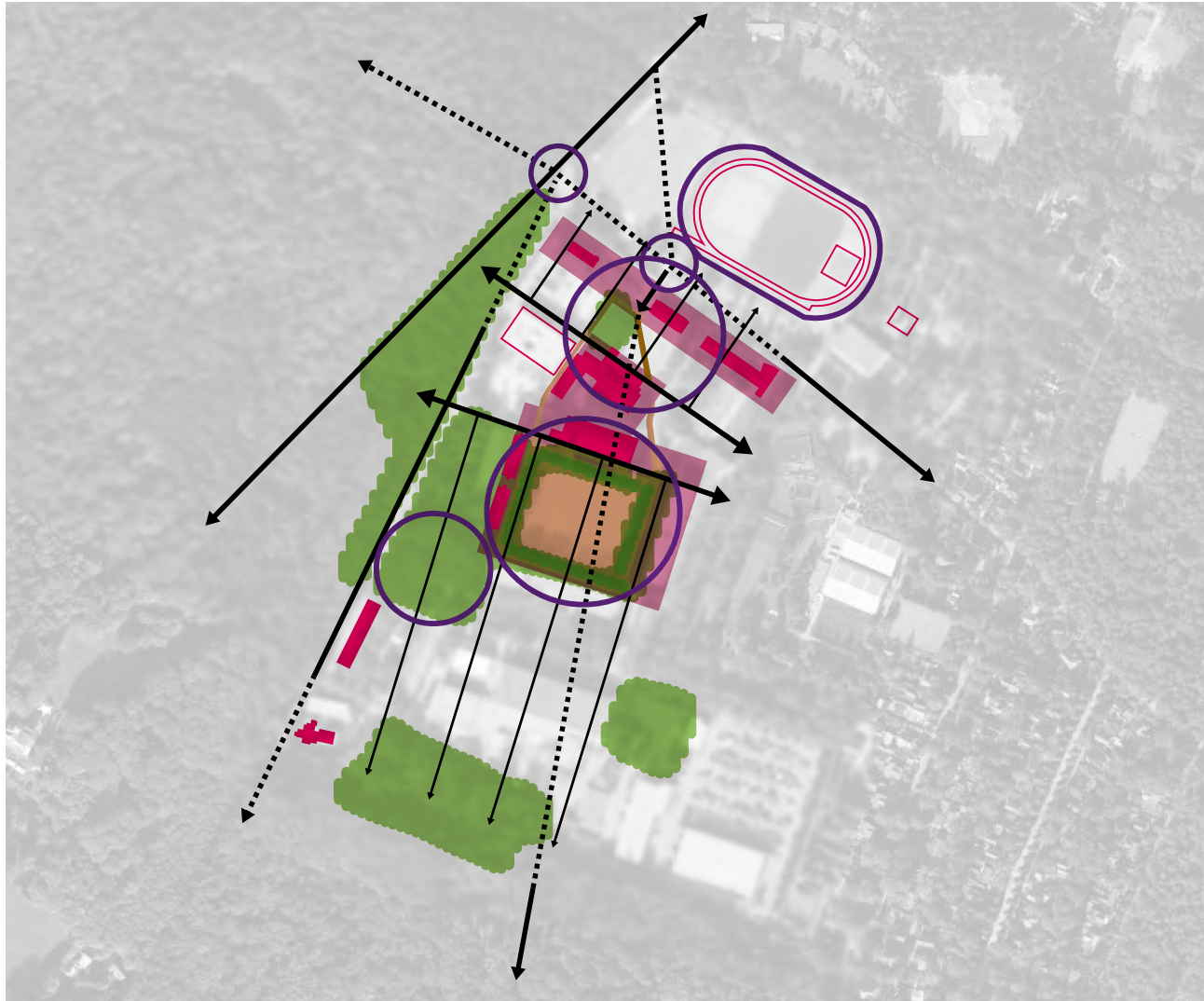
De manier waarop de gebouwen georiënteerd zijn, oftewel waar de voorgevel of de hoofdentree van de gebouwen is gesitueerd, zegt iets over de positionering van de gebouwen en het gebruik van de aangrenzende buitenruimtes.

Een voorbeeld hiervan is het gebruik van de buitenruimte rondom de voormalige exercitieplaats (1). Dit gebied lijkt de aangrenzende gebouwen te ontsluiten maar doet dit daarentegen niet. Zo is de 'Roestbak' (2) ontsloten aan een ander parkeerterrein en is de ontsluiting van de eetzaal aan de zijkant van het gebouw in plaats van aan het plein (3).

Op het terrein kan de wegenstructuur (1) rondom het exercitieterrein en het exercitieterrein (2) zelf vanuit stedenbouwkundig oogpunt als waardevol worden aangemerkt. De kenmerkende lusstructuur is bij het ontstaan van het terrein bepalend geweest voor de oorspronkelijke layout van het gebied en is nu nog grotendeels herkenbaar op het terrein. Ook markeert deze lusvormige wegstructuur de voormalige entree (3) van de kazerne.

De lusvormige wegenstructuur is in het materiaalgebruik teruggebracht door middel van het diagonale pad (4) over de voormalige exercitieplaats.

Wanneer de verschillende deelkaarten vanuit de stedenbouwkundige en landschappelijke analyse over elkaar heen worden gelegd, ontstaat een globaal beeld van elementen en structuren op het huidige kazerneterrein die vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt als waardevol kunnen worden aangemerkt. Daarbij is gebruik gemaakt van de resultaten van de cultuurhistorische verkenning, maar zijn soms ook andere gebouwen en/of elementen toegevoegd zoals de "Roestbak" en de atletiekbaan.

Bij elkaar levert dit een eerste overzicht op van karakteristieke structuren, lijnen, plekken, ensembles en gebouwen op het huidige kazerneterrein vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt.

Dit vormt input vanuit de invalshoek stedenbouw en landschap voor het open proces om te komen tot een ontwikkelingskader voor het terrein. Hierin worden alle bestaande waarden, ook vanuit andere invalshoeken zoals bijvoorbeeld duurzaamheid bekeken en afgewogen in samenhang met de gewenste ontwikkelingsmogelijkheden in de toekomst.

BRONNEN

In het volgende overzicht staan alle onderzoeken waar in deze gebiedsinventarisatie gebruik van is gemaakt. Nog niet alle onderzoeken zijn afgerond.

- Structuurvisie Utrechtse Heuvelrug 2030 door Gemeente Utrechtse Heuvelrug, januari 2010
- Inventarisatie Van Braam Houckgeest Kazerne Doorn - groeidocument- door Demian Keetelaar, oktober 2016
- Molenaar, T.P. , 2017. Ecologisch bureauonderzoek Van Braam Houckgeestkazerne Doorn. In het kader van natuurwetgeving. Rapport RA16222-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.
- Cultuurhistorische verkenning door ir. E.M. (Eva) Osinga-Dubbelboer, november 2016
- Archeologische beleidsadvieskaart voor de Van Braam Houckgeestkazerne te Doorn, gemeente Utrechtse Heuvelrug - J. Huizer en J.M. Blom - november 2008
- Mobiliteitsanalyse. De huidige situatie in beeld, resultaten stap 1 - Leon Peters ,Goudappel Coffeng - januari 2017
- Notitie Duurzaamheid en Water Herbestemming Van Braam Houckgeestkazerne Doorn - PHMM Smeets Rijksvastgoedbedrijf - december 2016
- Cradle to Cradle als inspiratiebron voor duurzame gebiedsontwikkeling door Dienst Landelijk Gebied (DLG), januari 2009
- Testcase Doorn door Urhahn, september 2015

COLOFON

Deze reader bevat een beknopte samenvatting van de tot op heden uitgevoerde en voor dit stadium van planvorming relevante onderzoeken en gebiedsanalyses voor de Van Braam Houckgeestkazerne in Doorn. Het document is opgesteld door Terra Incognita *stedenbouw en landschapsarchitectuur* in opdracht van de gezamenlijke overheden: Rijksvastgoedbedrijf, Provincie Utrecht en de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Jan Maurits van Linge	Terra Incognita
Robert Arends	Terra Incognita
Christopher de Boer	Terra Incognita

Het project 'Van Braam Houckgeest kazerne Doorn' wordt begeleid door:

Rijksvastgoedbedrijf

Contactpersoon: Martine de Vaan & Peter Oosterloo

Provincie Utrecht

Contactpersoon: Frans Assmann & Martijn van Veelen

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Contactpersoon: Jan Bosma

24 januari 2017